

MP-108

March-2019

B.Ed., Sem.-IV

**B-109 : Economics
(New)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) વિકલ્પ આંતરિક છે.

1. (a) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (1) સારા પ્રશ્નોના લક્ષણો-ગુણો ચર્ચો.
(2) અર્થશાસ્ત્ર વિષય શિક્ષક અંગે નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં લઈને નોંધ તૈયાર કરો.
(અ) લાયકાત (બ) ગુણો (ક) વિષયવસ્તુની જાગૃતકારી અથવા
- (1) રોલ પ્લે પદ્ધતિ એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.
(2) કથન પદ્ધતિના ફાયદા અને ગેરફાયદા જણાવો.
- (b) નીચેના છ રેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 4
- (1) અર્થશાસ્ત્રમાં પ્રશ્નોત્તરીના બે ફાયદાઓ જણાવો.
(2) કથન પદ્ધતિના બે ફાયદાઓ જણાવો.
(3) અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષકમાં અપેક્ષિત કૌશલ્યો જણાવો.
(4) પ્રશ્નના પ્રકાર જણાવો.
(5) જૂથ શિક્ષણ એટલે શું ?
(6) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ અર્થશાસ્ત્ર વિષય શા માટે શીખવવું જોઈએ તેના કોઈપણ બે કારણો આપો.

2. (a) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (1) અર્થશાસ્ત્ર મંડળનું મહત્ત્વ જણાવી અર્થશાસ્ત્ર મંડળની પ્રવૃત્તિઓનું વર્ણન કરો.
(2) અનુબંધ એટલે શું ? અર્થશાસ્ત્રનો સામાજિક વિજ્ઞાન અને મનોવિજ્ઞાન વિષય સાથેનો અનુબંધ કિદાસરણ સ્થિતિ સમજાવો.
- અથવા
- (1) અર્થશાસ્ત્ર ખંડની રચના અને મહત્ત્વ સમજાવો.
(2) અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક તરીકેની વિશેષ ભૂમિકા ચર્ચો.

- (b) નીચેના પાંચ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. 3
- (1) અર્થશાસ્ત્ર મંડ માટે તમે કઈ કઈ સામગ્રી ભેગી કરશો ?
  - (2) અનુબંધના પ્રકારો જણાવો.
  - (3) અર્થશાસ્ત્રનો આંકડાશાસ્ત્ર સાથે અનુબંધ થતો હોય તેવા બે ઉદાહરણો આપો.
  - (4) અનુબંધથી શા ફાયદા થાય છે ?
  - (5) અર્થશાસ્ત્ર મંડળના હેતુઓ કયા છે ?

3. (a) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (1) આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકના લક્ષણો સમજાવો.
  - (2) નાણાંના કાર્યો એકમ પર જુદા જુદા પ્રકારની વસ્તુલક્ષી કસોટીની રચના કરો.

અથવા

- (1) મૂલ્યાંકનના સોપાનો અને મહત્ત્વ જણાવો.
  - (2) ધોરણ 11 ના વર્તમાન અર્થશાસ્ત્ર વિષયના પાઠ્યપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન કરો.
- (b) નીચેના છ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો. 4
- (1) લેપ-ટોપ એ કેવા પ્રકારનું શૈક્ષણિક ઉપકરણ (સાધન) છે ?
  - (2) મૂલ્યાંકન એટલે શું ?
  - (3) ક્રમમાપદંડ એટલે શું ?
  - (4) ઓળખ ચાલીનો અર્થ આપો.
  - (5) મૂલ્યાંકન ટેકનીકને વ્યાખ્યાયિત કરો.
  - (6) અધ્યાપન કાર્ય દરમિયાન શિક્ષકે વર્ગખંડમાં કેવા પ્રશ્નો પૂછવાનું રાખવું જોઈએ ?

4. (a) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (1) નાણાકીય આવક અને વાસ્તવિક આવકના ખ્યાલો સમજાવો.
  - (2) અંદાજપત્રની ખાધના પ્રકારો સમજાવો.

અથવા

- (1) સ્થળાંતરના કારણોની સમજૂતી આપો.
  - (2) સાટા પદ્ધતિનો અર્થ આપી સાટાપ્રયાની મર્યાદાઓ સમજાવો.
- (b) નીચેના પાંચ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. 3
- (1) બદલા ચક્રવાર્તીઓ શું છે ?
  - (2) અલિપ્ત અર્થતંત્ર કોને કહેવાય ?
  - (3) અંદાજપત્રને કેટલી બાજુઓ હોય છે ? કઈ કઈ ?
  - (4) ONGCનું પૂર્ણ રૂપ આપો.
  - (5) ખર્ચ પ્રેરિત ફગાવો કોને કહેવાય ?

MP-108

March-2019

B.Ed., Sem.-IV

B-109 : Economics
(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions : (1) All questions are compulsory.
(2) Option are internal.

1. (a) Answer any one of the following questions. 14

- (1) Discuss the properties – qualities of a good questions.
(2) Prepare a note on the subject teacher of Economics keeping the following points in view.
(a) Qualification (b) Qualities (c) Content awareness

OR

- (1) What is Role-play method ? Give its importance.
(2) Discuss the merits and demerits of Narration method.

(b) Answer any four of the six following questions : 4

- (1) Mention two merits of questioning technique in Economics.
(2) Give two importance of Narration method.
(3) Mention expected skill from a teacher of Economics.
(4) Indicate the types of questions.
(5) What is group teaching ?
(6) Give two reasons why teaching of Economics is necessary in higher secondary school.

2. (a) Answer any one of the following questions. 14

- (1) State the importance of Economics club. Describe activities of Economics club.
(2) What is co-relation ? Explain with illustration the co-relation of Economics with Social Science and Psychology.

OR

- (1) State the arrangement and importance of Economics Room.
(2) Discuss special roles of Economics Teacher.

- (b) Answer any three of the five following questions : 3
- (1) What different articles would you collect to equipment the economics room ?
  - (2) Give the types of co-relation.
  - (3) Give two illustrations of correlation between Statistics and Economics.
  - (4) State the advantages of correlation.
  - (5) Which are the aims of Economics Club ?

3. (a) Answer any one of the following questions : 14
- (1) Explain the characteristics of an ideal text-book.
  - (2) Prepare different types of objective test on the unit of as "Function of Money".

OR

- (1) Describe the steps and importance of Evaluation.
  - (2) Evaluate the present text-book of standard 11th of Economics.
- (b) Answer any four of the six following questions. 4
- (1) Laptop is which type of Educational tool ?
  - (2) What is evaluation ?
  - (3) What is Rating Scale ?
  - (4) Give the meaning of Check list.
  - (5) How can you define, evaluation technique ?
  - (6) Which type of question should be avoided by the teacher during the teaching of Economics ?

4. (a) Answer any one of the following questions : 14
- (1) Explain the concept of monetary Income and real Income.
  - (2) Explain the various types of deficits in a budget.

OR

- (1) Explain the causes of migration.
  - (2) Define barter system and explain limitation of barter system.
- (b) Answer any three of the five following questions : 3
- 2(1) What are transfer payments ?
  - 5(2) What is called closed economy ?
  - 4(3) How many sides are there in the accounting statement of a budget ? Which are those ?
  - 3(4) Give the full form of ONGC.
  - 2(5) What is cost-push inflation ?